

Stefan Löfvens Tal på SAMAK:s 25 kongress, den 6 februari
2018

Det talade ordet gäller.

Vänner!

**När min generation växte upp var Europa delat.
Järnridån gick "från Stettin vid Östersjön till Trieste vid
Adriatiska havet",
och många såg den som en självklarhet,
som skulle förbli för överskådlig tid, kanske i sekler,
eller fram till ett nytt världskrig.**

**- Men när fackförbundet Solidaritet blev legaliserat i
Polen,
- när mer än 600 östtyskar fredligt gick över gränsen till
Österrike,
- när tusen och åter tusen tog till gatorna,
- när muren föll,
då gick en chockvåg genom Europa, genom världen,
genom varje frihetstörstande människas hjärta.**

Samhället går att förändra, kände vi. Samhället går faktiskt att förändra.

* * *

En av de stora frågorna som gjorde att jag engagerade mig politiskt var apartheid.

Blodet från de 289 mördade i Sharpeville-massakern 1960 hade gjort systemet omöjligt att ignorera för det internationella samfundet, och de första FN-sanktionerna infördes.

Men 1970 var apartheid kvar.

1980 var apartheid kvar.

Och vid 1990 års början,

hade Nelson Mandela suttit i fängelse i 27 år.

Men så – i februari 1990 – klev han ut genom fängelsets portar, stödd av Winnie, och fyra år senare klev de in i presidentpalatset.

Och en nation,

en kontinent,

ett världssamfund, hade fått veta:

Samhället går att förändra.

* * *

**Och när vi samlades till den första SAMAK-kongressen 1886,
var fattigdomen stor, grov och självklar.**

- På 1860-talet kunde en norsk industriarbetare tjäna 3-400 norska kronor om året, en tiondel av en professors lön.

- Från 1870 och fem decennier framåt emigrerade 350 000 finländare till Amerika.

**- Fram till 1918 hölls fortfarande fattigauktioner här i Sverige,
där budgivare fick buda under varandra för att ange hur de kunde hålla fattighjon eller föräldralösa barn levande så billigt som möjligt.**

**Men vi gick samman, arbetande kvinnor och män,
och allierade oss med nykterhetsrörelsen,
folkbildningsrörelsen,
liberala krafter,
och genom demokratin, välfärden, utbildningen
och den aktiva näringspolitiken,
så förde vi våra länder från Europas fattiga utkant,
till den globala ekonomins framkant.**

**Idag, 100 år efter den sista fattigauktionen, kan vi med
rungande kraft säga:**

Tveka aldrig på att samhället går att förändra!

* * *

När vi socialdemokrater gick till val här i Sverige för fyra år sedan,

så var det kärnan i vårt budskap:

Samhället går att förändra.

Det går att skapa ett bättre Sverige, för alla.

Och under de fyra år som gått,

så har vi fått möta samtidens bistra realiteter.

Vi har lett Sverige genom

- ett kaotiskt parlamentariskt läge,

- en stor migrationskris,

- och ett avskryvart terrordåd.

Men ändå, ändå har vi kunnat visa:

Samhället går att förändra.

När vi tog över hade arbetslösheten bitit sig fast, och Sverige hade till och med fått krisstöd från EU för att vi hade så hög ungdomsarbetslöshet.

- Idag går 250 000 fler till jobbet,

- vi har den högsta sysselsättningsgraden som Eurostat har uppmätt i ett EU-land,

- och under 2017 var ungdomsarbetslösheten den lägsta på 14 år.

Därför att samhället går att förändra.

* * *

**När vi tog över duggade krisrapporterna tätt om den svenska skolan,
och det satsades 13 gånger mer på skattesänkningar än på skolsatsningar.**

Nu har vi påbörjat stora investeringar och 20 000 fler har anställts i skolorna runt om i landet.

Och efter att lärare, rektorer, föräldrar och elever slitit under så många år, så kommer nu de första mätningarna som visar att resultaten vänder uppåt.

Därför att samhället går att förändra.

* * *

När vi tog över hade Sveriges statsbudget ett underskott på 60 miljarder.

Idag är det 40 miljarder – i överskott och statsskulden är den lägsta sedan 1977.

Men vi har samtidigt kunnat

- höja barnbidragen,**
- förbättra pensionärernas ekonomi,**
- och göra den enskilt största höjningen av statsbidragen till välfärden i svensk historia.**

**Det visar att det går att om man tar ansvar för ekonomin – då får man råd att satsa på jämlikheten.
Och det visar att samhället går att förändra!**

* * *

Nu står vi inför en ny valrörelse.

Och det vet alla här i salen:

Val vinns aldrig någonsin på gamla meriter.

Och trots att en stark ekonomi, sjunkande arbetslöshet och förbättrade skolresultat, så tornar nya moln upp sig på himlen.

- Sjukvården i Sverige har stora brister.

Cancersjuka får ibland vänta för länge på behandlingar, på landsbygden har det på många platser blivit för långt till vården – och i storstäderna är akutmottagningarna ofta överfulla.

- Sveriges politik för integration har haft brister i decennier, och vi ser stora skillnader i arbetslöshet och skolresultat mellan inrikes- och utrikesfödda svenskar.

- Samtidigt ser vi hur gängbrottsligheten försöker vinna mark, hur unga män bär vapen, handgranater, och sätter skräck i hela områden.

Denna situation kan vi aldrig acceptera.

Denna situation ska förändras.

* * *

Därför går vi nu till val på att fortsätta med stora satsningar

- på mer personal i välfärden,**
- på barnfamiljer och pensionärer,**
- och på en kompromisslös kamp mot brotten.**

Vi är redo att göra det som krävs för att Sverige ska hålla ihop.

Mot detta står ingenting förutom uppgivenhet.

Häromdagen sade ledaren för oppositionen, Ulf Kristersson, i nationell TV att "den grova brottsligheten och våldtäktsproblematiken, den är här för att stanna".

Har ni någonsin hört något så uppgivet inom politiken?

Samtidigt har ledaren för Sverigedemokraterna, Sveriges enda riksdagsparti med rötterna i Vit makt-rörelsen, börjat tala om ett förlorat krig.

Jag har hört om politiker som blivit uppgivna efter att ha suttit i regeringen.

Men sällan ser man politiker som är så uppgivna av att sitta i opposition!

* * *

Men samtidigt förstår jag dem.

Ser man de politiska förslag de presenterar, så förstår jag att man inte förväntar sig någon förändring.

- Det är ingen som tror att sänkta skatter för samhällets mest förmögna, skulle kunna leda till fler sjuksköterskor eller fler poliser.

- Det är ingen som tror att klyftorna i samhället minskar, av sänkta löner, högre hyror och försämrad välfärd.

- Det är ingen som tror att exakt samma politik, som vid förra försöket gav högre arbetslöshet, lägre skolresultat, och underskott i statsbudgeten, den här gången, på något magiskt sätt, skulle ge ett annat resultat!

Det enda jag kan se som är positivt med de här politiska förslagen, är att de skapar ett tydligt val för Sverige.

**Just eftersom de ger sig på lönerna, välfärden och den sociala tryggheten,
så blir detta ett val mellan att avveckla eller utveckla den svenska och nordiska modellen.**

Ett val mellan konservatism eller reformism.

Uppgivenhet eller framtidstro.

En uppfattning om att samhällsproblemen är här för att stanna,

eller en benhård vetskap om det vi socialdemokrater

bevisat gång på gång:

samhället går att förändra!

* * *

**Den här konflikten,
mellan konservativa och reformistiska krafter,
skär ju genom alla våra länder.**

Och vi delar allt som oftast samma utmaningar.

**Därför är jag så tacksam över att vi har SAMAK som
forum,
för att också kunna dela med oss av lösningarna.**

**Och eftersom sådana här möten alltid riskerar att
fastna i stora ambitioner och stora ord,
så är jag ännu mer tacksam över det konkreta och
genomgripande arbete som har gjorts med NordMod,
och som mynnat ut i detaljerade analyser och förslag till
gemensam handling.**

**Jag vill tacka dig, Jonas, som har sjösat NordMod 2.0
under ditt ordförandeskap.**

**Jag vill också tacka Jan-Erik Støstad, som leder SAMAK
med fast hand som generalsekreterare, och Anita
Bergqvist, Emilia Winberg och alla ni andra som har
gjort den här kongressen möjlig.**

Ni är värda vårt tack – och en varm applåd!

* * *

Och blickar vi framåt, kommer vi bara behöva mer samarbete och idéutbyte.

Vi har stora samhällsavgörande skiften framför oss.

- Digitaliseringen och automatiseringen, som kommer förändra hela arbetslivet som vi känner det.

- Globaliseringen och migrationen, som utmanar nationalstatens makt och konstruktion.

- Klimatomställningen, som avgör hela vår fortsatta existens.

De här skiftena kan verka lika komplicerade och svårlösta, som en gång Europas delning, Apartheids orättvisa, eller Nordens fattigdom.

- Men vi vet, att de bär på möjligheter.

- Och vi vet, att söker vi en samhällsmodell som ger oss den trygghet, flexibilitet, och bejakande av innovation, som krävs för att ta till oss av de här möjligheterna, då finns troligtvis ingen smartare lösning, än den nordiska modellen.

- Vi vet att samhället går att förändra, utmaningar går att möta, om vi möter dem som vi alltid gjort: tillsammans.

* * *

Och jag vill heller aldrig att den nordiska socialdemokratins arbete ska sluta vid Nordens gränser.

Jag ser ett stort skifte nu i vår omvärld.

När jag möter ledande företrädare för EU, OECD och IMF så har det börjat tala om något som jag nästan aldrig hört dem tala om förut: Jämlikhet.

Det börjar växa en insikt om hur avgörande jämlikhet är för folkhälsan, för stabiliteten, för demokratin.

Samtidigt ser vi hur ömtåliga demokratier i Europa, och över hela världen söker efter en realistisk reformism som kan leverera riktig förändring.

För var dag som går blir det allt tydligare att svaret på framtidens utmaningar är våra paradgrenar: sammanhållning, samförstånd och samarbete.

Då behövs socialdemokrater som kan kliva fram med stolthet och med vilja.

Vänner, vi är de socialdemokraterna.

Och vi bär med oss detta: Samhället går att förändra. Norden går att förändra. Världen går att förändra.

Vi har gjort det förut, och jag vet, att var och en av oss bär en ständig längtan att göra det igen.

Med det förklarar jag SAMAK:s 25:e kongress formellt avslutad.